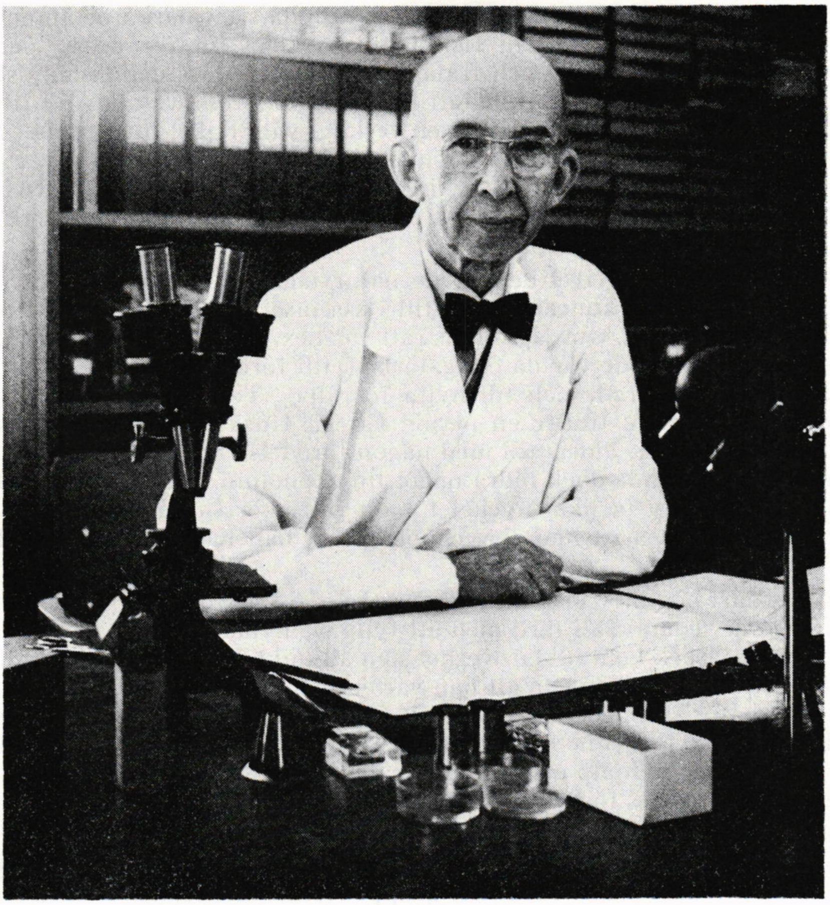

Bo Tjeder 70 år

När Bo Tjeder den 29 april 1971 passerade 70-årsstrecket gick mina tankar osökt till Falu högre allmänna läroverk. I slutet av augusti för snart 60 år sedan inträdde jag för första gången i ett klassrum i denna gamla ärevördiga skola. Jag hade då ingen aning om att en av de för mig okända disciplarna skulle bli min klasskamrat hela skolan igenom och att de vänskapsband som knöts emellan oss skulle bestå obrutna under resten av livet. Denne discipel var Bo Tjeder, som läsaren av dessa rader nog redan gissat.

Bo Tjeder är dalkarl. Han föddes i Borlänge men kom redan i pojkåren till Falun efter ett mellanspel i Grythyttan, där hans fader en tid var stationsinspektor. I Falun har han tillbragt större delen av sitt liv. Efter studentexamen 1920 gick han igenom Handelshögskolan i Göteborg och återvände sedan till hemstaden, där han blev tjänsteman och sedermera kamrer vid Göteborgs-

banken. Det är beklagligt att han inte fick utbilda sig vidare i de ämnen som stod hans hjärta närmast. Nu fick fritiden räcka till för dessa, och den utnyttjades med stor energi och framgång. Resultaten av denna fritidsforskning blev så stora och värdefulla, att han år 1957 promoverades till filosofie hedersdoktor vid Lunds universitet, en verkligt välförtjänt utmärkelse. Några år senare, 1963, återvände han till Lund, denna gång för att stanna. På professor Carl H. Lindroths initiativ införlivades han med den glorwürdiga skaran Lunda-entomologer och fick en arbetsplats på museet, där flera av hans viktigaste arbeten tillkommit.

Bo Tjeder är utan tvivel den borne naturvetaren. Även om hans insatser med tiden blev starkt koncentrerade till vissa insektgrupper, är hans scientia amabilis månggrenad. Om jag minns rätt var t.ex. hans herbarium det största i skolan (växtsamlande var då obligatoriskt, till förtret för många, till glädje för de naturintresserade och till nytta för alla). Tidigt började han ströva omkring i markerna. Under en period var en Huskvarna hammerless ofta med, men den ställde aldrig till med någon förödelse bland villebrådet, såvitt jag minns. Den kunde dock bidra något till ekonomin. Under 10-talets bistra krigsår kunde man få lika mycket för ett fint ekorrskinn i Hedlunds pälsaffär som en gymnasist hade i veckopeng, om han hade ömsinta föräldrar: 25 öre.

Nåväl, snart nog blev bössan hängande på sin krok och utbytt mot insekthåven. Vi var redan i full färd med att fylla cigarrlådor med nålade insekter när Einar Klefbeck kom till läroverket som adjunkt. Han var aldrig vår lärare i skolan, men när vi fick veta att han var entomolog uppsökte vi honom, med stark känsla för stundens allvar, för att få hjälp med en del arter som vi inte kunde klara själva. Denne fine och förträfflige man tog emot oss med största vänlighet, och hans hjälp och uppmuntran då och under kommande år innebar en stor stimulans för oss och ledde till en livslång vänskap.

Det dröjde till 1928 innan Bo började publicera sina rön. Det blev på bred front. Det var typiskt, åtminstone för den tiden, att den första uppsatsen handlade om skalbaggar. Med den gruppen eller med fjärilar brukade blivande entomologer börja sin bana. Samma år lämnade han en översikt över sina fynd av nattsländor, *Trichoptera,* i Dalarna och det första bidraget till den långa serie av skrifter om nätvingar, *Neuroptera,* som väl mer än annat fört hans namn runt världen. Nästa år överraskade han med att beskriva en för vetenskapen ny nattslända, *Triaenodes simulans,* från Sverige. Till gruppen nattsländor har han återkommit många gånger med värdefulla skrifter. 1932 trycktes de första resultaten av hans forskningar över harkrankar och en del andra *Nematocera,* och därmed var huvuddragen i hans kommande entomologiska gärning inledda.

Det kan här inte bli fråga om någon genomgång av Bo Tjeders rikhaltiga vetenskapliga produktion. Jag vill bara framhålla att den är världsomfattande, särskilt när det gäller hans huvudgrupp, som man väl får kalla neuroptererna. Han är där en av nutidens främsta specialister, och många av hans arbeten kommer säkert att bli klassiska, t.ex. hans bidrag till »South African animal life. Results of the Lund University Expedition in 1950—1951». En mängd arter från olika kontinenter har Tjeder som auktorsnamn.

När man behandlar Bo Tjeders författarskap får man inte glömma att han också är en populärvetenskaplig författare av rang. Han har som sådan en

helt personlig profil. Det är inte allom givet att kunna skriva fängslande om djur som bara har latinska namn, men Bo kan den konsten. Det är ett sant nöje att läsa t.ex. »Med Kiviks sand i skorna», »Ettersnallor, älgsting, käringsjälar och andra kryp», för att nämna ett par av titlarna.

Entomologiska Föreningen i Stockholm hyllar varmt sin medlem sedan 50 år på högtidsdagen. Många instämmer säkert med mig när jag sänder ett särskilt hjärtligt tack till Din Wilma och Dig för alla genomtrevliga kollokvier i Ert gästfria hem, kvällar som ofta slutade med att den sista insektlådan sattes tillbaka i sitt skåp långt fram på småtimmarna. Då pratades entomologi för hela slanten. Må den andan fortsätta!

Karl-Herman Forsslund.